

מגדלורים בישראל

Lighthouses in Israel

חשון התש"ע - 11/2009 - 832

המילה "מגדלור" בעברית היא חיבור של שתי מילים: "מגדל" ו-"אור". מדובר לרוב במבנה גבוה, המצויד במתקן המקריין אור באופן קבוע או מחזורי. מגדלורים משמשים כעזרי ניווט לספינים המפליגים בסמוך לאזור החוף. חלקם בנויים באתרים מסוכנים, בסמוך לצוקי סלע או לשרטונות חול, ומטרתם להזהיר את הספינות שלא להתקרב למקומות אלו. אחרים בנויים בסמוך לנמלים, ומטרתם לסמן את הדרך לספינות המבקשות לעגון.

בימים עברו הווארו המגדלורים במדורות של עצים, שמן או פחם, אך מאז סוף המאה ה-19 הועברו מרביתם לשימוש בגז ובחשמל.

השימוש בעזרי ניווט משוכללים הפך חלק גדול מן המגדלורים למיותרים; למרות זאת ממשיכים רבים מהם להתקיים כאתרי תיירות וכנקודות ציון בנוף.

בבולי הסדרה מוצגים שלושה מן המגדלורים הבנויים בדרום חוף הים התיכון של מדינת ישראל:

יפו

המגדלור בנוי על גבעה המתנשאת מעל נמל יפו, והוא מתנוסס לגובה של 29 מטרים. מגדלור יפו הוקם לראשונה בשנת 1865 כחלק מפעולות שביצע השלטון הטורקי לשיפור מתקני הנמל. המבנה המופיע בבול נבנה בידי הבריטים בשנת 1936. סימן-ההיכר של המגדלור היה ארבעה צנוצים לבנים כל 14 שניות. הסלעים שבקרבת חוף יפו לא איפשרו לספינות להגיע אל תוך הנמל. הנוסעים והמטען הורדו מן הספינות בלב ים והובלו אל החוף בסירות משוטות קטנות, דוגמת זו המופיעה בבול מימין למגדלור.

תל-אביב

המגדלור נבנה במחצית שנות ה-30 של המאה הקודמת על חוף הים שמצפון לתל-אביב, בסמוך לשפך הירקון. הוא הוקם על מנת להזהיר את הספינות הקרבות לחוף מפני שרטונות החול המצויים במקום. המגדלור, המתנשא

לגובה של 20 מטרים, נועד לשרת את נמל תל-אביב ואת המעגן של תחנת הכוח הסמוכה.

סימן-ההיכר של המגדלור היה שני צנוצים (האחד ארוך והשני קצר) כל 7 שניות.

ב-15 במאי 1936 אושרה הפעלתו של נמל עברי בתל-אביב. ארבעה ימים לאחר מכן החלה פריקתה של ספינת המטען הראשונה שהגיעה אל הנמל המאולתר. מטען שקי המלט נפרק בלב ים והובל בסירות קטנות אל החוף. הסבלים, שהתרגשו מן האירוע ההיסטורי, הביעו את שמחתם במחול הורה סוער.

אשדוד

המגדלור בנוי במרומי תל יונה שבקרבת נמל אשדוד, והוא מתנוסס לגובה של 76 מטרים. הוא הוקם בתחילת שנות ה-60 של המאה ה-20 כחלק מהקמת מתקני הנמל. סימן-ההיכר של המגדלור הוא שלושה צנוצים לבנים כל 20 שניות.

נמל אשדוד הוא נמל הים הגדול בישראל. זהו נמל מודרני, המצויד במנופי ענק ומסוגל לטפל במהירות וביעילות באוניות מכולה גדולות.

תיאור הבולים ומעטפת היום הראשון

בול יפו - תצלום של חותרים בסירה, ארכיון עיריית תל-אביב.

בול תל-אביב - תצלום של סבלים רוקדים, ארכיון קרן קימת לישראל.

בול אשדוד - תצלום של ספינה בנמל, חברת נמל אשדוד.

שבילים - תצלומים מחברת Dreamstime.

במעטפה - תצלום של מגדלור תל-אביב וסביבתו, ארכיון חברת החשמל.

Lighthouses in Israel

The Hebrew word for lighthouse - "migdalor" – is comprised of two words: "migdal" (tower) and "or" (light), indicating structures that are usually tall and equipped with devices that emit light, either steadily or cyclically.

Lighthouses serve as navigational aides for ships sailing near the shoreline. Some are built at hazardous locations, adjacent to rocky cliffs or sandbars, in order to warn ships against approaching too closely. Others are built near ports to mark the way for ships coming in to dock.

In olden times lighthouses were lit by burning wood, oil or coal but since the late 19th century most have been refitted to work on gas and electricity.

Although the use of advanced navigational tools has made most lighthouses obsolete, many continue to serve as tourist attractions and landmarks.

The stamps in the series depict three of the lighthouses built along Israel's southern Mediterranean coastline:

Jaffa

This 29-meter high lighthouse is built on a hilltop poised above the Jaffa Port. The Jaffa lighthouse was initially erected in 1865 as part of operations carried out by Turkish authorities to improve the port facilities. The structure appearing on the stamp was built by the British in 1936. The lighthouse's identifying mark was four white flashes, emitted every 14 seconds. The rocks along the Jaffa shore did not allow ships to enter the port, thus passengers and cargo were offloaded at sea and transported to shore in small row boats, such as that appearing on the stamp to the right of the lighthouse.

Tel-Aviv

This lighthouse was built in the 1930's on the beach to the north of Tel-Aviv, adjacent to the Yarkon Estuary in order to warn ships against approaching the shore, where sandbars were located. The 20-meter high lighthouse served the Tel-Aviv Port as well as the adjacent electricity plant harbor.

The lighthouse's identifying mark was two flashes (one long and one short), emitted every seven seconds.

חומת אירוע להופעת הבול
SPECIAL CANCELLATION

On 15 May, 1936 approval was received to operate a Hebrew port in Tel-Aviv. Four days later the first cargo ship to arrive at the makeshift port was unloaded. Sacks of cement were offloaded at sea and transported to shore in small boats. The porters, excited to be taking part in this historic event, expressed their joy by dancing a rousing Hora.

Ashdod

This 76-meter high lighthouse is built atop Tel Yona, near the Ashdod Port. It was erected in the 1960's as part of the construction of the port facilities. The lighthouse's identifying mark was three white flashes, emitted every 20 seconds. Ashdod Port is Israel's largest sea port. It is a modern facility, equipped with huge cranes and is capable of handling large cargo ships quickly and efficiently.

Description of the Stamps and the First Day Cover

Jaffa stamp – photograph of rowers in a boat, Tel-Aviv Municipal Archives

Tel-Aviv stamp – photograph of porters dancing, Jewish National Fund Archives

Ashdod stamp – photograph of a docked ship, Ashdod Port Company

Tabs – photographs by Dreamstime

Envelope – photograph of the Tel-Aviv lighthouse and its surroundings, Israel Electric Corporation Archives.

השירות הבולאי - טל: 076-8873933

שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 68021

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933

12 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 68021

www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

Issue: November 2009

Designer: Osnat Eshel

Stamp Size: 30.8 mm x 40.0 mm

Plate nos: 771 (two phosphor bars)

772 (two phosphor bars)

773 (no phosphor bar)

Sheet of 15 stamps, Tabs: 5

Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.

Method of printing: Offset